

INFORMATIEDOSSIER

SPAANSE SECTIE VAN AMSTERDAM

NEDERLAND

1. HET ONDERWIJSSTELSEL VAN NEDERLAND

Het onderwijsstelsel van Nederland is gebaseerd op de vrijheid van onderwijs die gegarandeerd is in de Grondwet. Deze erkent zowel het recht op het oprichten van onderwijsinstellingen gebaseerd op eigen overtuigingen als de pedagogische en administratieve autonomie. In dit kader bestaan er openbare scholen en privéscholen naast elkaar, die op gelijkwaardige wijze door de Staat worden gefinancierd. Hoewel de scholen genieten van een ruime autonomie bij het ontwerpen van hun inhoud en materialen, moeten ze voldoen aan de geldende regelgeving, kwaliteitsnormen en richtlijnen van het Nederlandse Ministerie van Onderwijs (MINOCW).

De leerplicht geldt van vijf tot zestien jaar. Aan het eind van het basisonderwijs leggen de leerlingen een eindtoets af die hen, samen met het verslag van de school, aanduidt naar welke van de drie middelbare opleidingen ze zouden kunnen gaan: VWO (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs), HAVO (algemeen) of VMBO (beroepsopleiding). Deze academische oriëntatie heeft een beslissende invloed op het vervolgtraject van het onderwijs van de leerling.

Hieronder volgt een tabel met overzicht van het onderwijsstelsel in Nederland:

Fase	Niveau	Duur / schooljaren	Leeftijd
Kleuteronderwijs	Niet gereguleerd	Niet gereguleerd	Niet gereguleerd
Basisonderwijs	Basisonderwijs	8 jaar	4/5-12
Voortgezet onderwijs	VWO (Voorbereidend Wetenschappelijk). Voorbereidend op de universiteit.	6 jaar	12-18
Voortgezet onderwijs	HAVO (Hoger Algemeen Voortgezet). Algemeen voortgezet.	5 jaar	12-17
Voortgezet onderwijs	VMBO (Voorbereidend Middelbaar). Basisberoepsonderwijs.	4 jaar	12-18
Voortgezet onderwijs	PRO (Praktijkonderwijs). Praktijkgericht op de arbeidsmarkt.	5-6 jaar	12-18
Beroepsopleiding	MBO (Middelbaar Beroepsonderwijs). Middelbaar beroepsonderwijs.	1-4 jaar	Vanaf 16
Hoger onderwijs	HBO (Hoger Beroepsonderwijs). Hoger beroepsonderwijs. Universiteiten van toegepaste wetenschap (hogescholen).	Associate Degree: 2 jaar Bachelor HBO: 4 jaar Master HBO: 1-2 jaar	Vanaf 17

Hoger onderwijs	WO (Wetenschappelijk Onderwijs). Onderzoeksuniversiteiten.	Bachelor WO: 3 jaar Master WO: 1-2 jaar	Vanaf 18

(Bron: [El mundo estudia español, 2024](#))

Het Nederlandse systeem, dat al sinds lang als een van de Europese referenties wordt beschouwd en goed scoort in internationale evaluaties, toont volgens het PISA 2022-rapport een aanzienlijke daling in leesvaardigheid en zakt daarmee voor het eerst onder het OECD-gemiddelde, hoewel de resultaten op het gebied van wiskunde solide blijven. Deze situatie heeft een nationaal debat teweeggebracht en heeft gezorgd voor meer gecentraliseerde maatregelen, zoals het Masterplan basisvaardigheden dat gericht is op het ondersteunen van het lezen en schrijven en op het omschrijven van duidelijkere leerdoelen en een gestructureerder curriculum.

Vreemde talen nemen in het voortgezet onderwijs een relevante plaats in. In de onderbouw is Engels een verplicht vak in alle modaliteiten. Leerlingen moeten daarnaast een tweede vreemde taal volgen (Duits, Frans of, steeds vaker, Spaans) en kunnen in bepaalde gevallen een derde taal toevoegen. In de bovenbouw, VWO en HAVO, is het verplicht een tweede vreemde taal aan te houden. Deze kan worden gevolgd in een lange variant die aan het eind wordt geëvalueerd middels een extern, centraal examen, of in een korte variant die over het algemeen op de school zelf wordt geëvalueerd. Sinds de hervorming van 2010 is in het officiële aanbod Spaans gelijkgesteld aan Duits en Frans. Deze taal is gestaagd gegroeid ondanks dat het de vierde meest geleerde taal is. Desondanks moet er worden aangegeven dat Frans en Duits verplicht zijn, en dat dit niet het geval is voor Spaans. De school bepaalt of dit al dan niet wordt aangeboden.

2. ORGANISATIE EN WERKING

De organisatie en werking van Het Amsterdams Lyceum voldoen aan het regulerende kader van het Nederlandse onderwijsstelsel dat is opgesteld door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en specifiek door de Wet op het voortgezet onderwijs 2020, dat de structuur, wegen, evaluatie en titulatuur van het voortgezet onderwijs reguleert. De specifieke normen van de instelling staan in de eigen documenten, zoals de schoolgids en de interne reglementen.

De instelling wordt beheerd door een schoolvereniging dat bestaat uit gezinnen en personeel, waardoor de identiteit en waarden worden behouden. De directie, bestaande uit de rector-bestuurder en twee conrectoren, is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs, de bedrijfsvoering en de administratie van de middelen. De afdelingsleiders houden toezicht op de dagelijkse academische zaken en het opvolgen van de leerlingen, samen met mentoren en ondersteunende diensten.

De Afdeling Spaans heeft Spaanse en Nederlandse docenten en coördineert zowel intern als met de Asesoría Técnica (technische ondersteuning) van de Afdeling van Onderwijs (Consejería de Educación), vooral wat betreft de ontwikkeling van het curriculum, het opstellen van programma's, het ontwerpen van evaluaties en het organiseren van aanvullende activiteiten. De coördinatie van de documenten is systematisch om de evaluatiecriteria gelijk te maken in een systeem dat zich kenmerkt door een rigoureuze regulering en gestandaardiseerde externe examens. De onderwijsplanning wordt jaarlijks opgemaakt met behulp van de officiële documenten die naar het onderwijsbestuur worden verzonden.

De schoolkalender wordt vastgesteld door het Nederlandse Ministerie en verschilt per regio en schooljaar. Het bestaat uit meer dan 180 lesdagen, over het algemeen tussen eind augustus en begin juli.

3. BESCHRIJVING VAN DE SECTIE

3.1. GESCHIEDENIS

De Trayecto Español, de Spaanse Sectie van Amsterdam, is vanaf schooljaar 2002-2003 in Het Amsterdams Lyceum ingevoerd, na ondertekening van een memorandum van overeenstemming tussen het Spaanse Ministerie van Onderwijs en de instelling. Het bestaat uit een educatief samenwerkingsprogramma tussen het genoemde Ministerie, via het Afdeling van Onderwijs voor België, Nederland en Luxemburg, en de feitelijke Nederlandse instelling.

Het betreft een unieke samenwerking in het kader van het gereguleerd voortgezet onderwijs in Nederland, met een stabiele vraag en een positieve waardering van de onderwijsgemeenschap. Het hoofddoel ervan is het promoten van de Spaanse taal en cultuur middels ondersteund onderwijs van het Spaans met geografische, geschiedkundige en culturele onderwerpen.

Een van de specifieke doeleinden is het bereiken van een hoge taalkundige vaardigheid, op B1-niveau in middenniveaus en B2/C1 in hoge niveaus, het stimuleren van uitwisselingen tussen scholen en Spaanse instellingen om de motivering en de bilaterale relaties te versterken, en het ontwikkelen van interculturele vaardigheid en respect jegens de Spaanse cultuur.

3.2. REGELGEVING EN OVEREENKOMSTEN

Het creëren, organiseren en werken van de Spaanse Secties in onderwijsinstellingen van andere staten wordt gereguleerd door de regelgeving van Spaanse Ministerie van Onderwijs, Beroepsopleiding en Sport (het Ministerio de Educación, Formación Profesional y Deportes) en kan worden geraadpleegd op de officiële website ([regelgeving](#)).

Deze Sectie heeft een geldig, niet wettelijk vastgelegd memorandum van overeenstemming dat op 28 juni 2013 is ondertekend

3.3. GEOGRAFISCHE, SOCIAAL-CULTURELE EN EDUCATIEVE KENMERKEN

De geografische, sociaal-culturele en educatieve kenmerken van Nederland worden uiteengezet in het [overzicht](#) dat is opgesteld door het Spaanse Ministerie van Buitenlandse Zaken, Europese Unie en Coöperatie (Ministerio de Asuntos Exteriores, Unión Europea y Cooperación), evenals in de [handleiding](#) voor Spaanse docenten en adviseurs die is uitgegeven door het Spaanse Ministerie van Onderwijs, Beroepsopleiding en Sport.

Wat betreft de Spaanse Sectie van Amsterdam volgen de leerlingen het vwo, de voorbereiding op de universiteit in het Nederlandse systeem. De leerlingen leveren voornamelijk hoge prestaties op school en zijn grotendeels afkomstig uit gegoede sociaal-culturele milieus uit de stad Amsterdam, in overeenstemming met de reputatie en het toelatingssysteem van de instelling.

Het Amsterdams Lyceum bevindt zich in Amsterdam-Zuid, in de buurt van het museumkwartier, en onderscheidt zich door de internationale oriëntering en het brede aanbod aan vreemde talen. Het heeft ongeveer 1000 leerlingen. Het gebouw, dat in 1920 in gebruik is genomen en een Rijksmonument is, heeft in de afgelopen decennia meerdere renovaties ondergaan met nadruk op de duurzaamheid.

3.4. STUDIEPLANNEN, NIVEAUS EN VORMEN

De leerlingen van de Spaanse Sectie volgen het vwo, de voorbereiding op de universiteit in het Nederlandse systeem. Het vak Spaans maakt al meer dan twintig jaar deel uit van het studieplan van de instelling als keuzevak, op een vergelijkbare plaats als het Frans en het Duits.

De instelling biedt twee trajecten: het vak Spaans (van het 3e tot en met het 6e jaar) en het Trayecto Español, een samenwerkingsprogramma met het Spaanse Ministerie van Onderwijs dat van het 1e tot en met het 6e jaar strekt en in de hogere jaren een vaardigheid kan bereiken

op B2-niveau en zelfs op C1-niveau. Ook bestaat de mogelijkheid het DELE B2 te behalen. De laatste drie jaren van het Trayecto worden gegeven door Spaanse docenten die door de Spaanse onderwijsadministratie zijn uitgezonden.

De toelating en het aanhouden in de Sectie wordt bepaald door criteria die met de instelling zijn overeengekomen. Voor de toelating in de eerste jaren is geen kennis van het Spaans noodzakelijk, hoewel dit wel het geval is voor de hogere niveaus. De continuïteit van het programma is afhankelijk van het voldoen aan de vastgelegde academische doelen.

De leerlingen van het Trayecto presteren over het algemeen op hoog niveau en zijn zeer gemotiveerd, wat zich uit in de studieresultaten van de officiële examens Spaans die boven het landelijk gemiddelde liggen. Deelname is vrijblijvend en impliceert een bijkomende studielast.

Het Spaanse onderwijs in de instelling wordt in schooljaar 2025-2026 door 335 leerlingen gevolgd, verdeeld over de verschillende niveaus en modaliteiten. Dit laat duidelijk een consolidatie en integratie van het Trayecto zien als een unieke onderwijsoptie binnen de academische structuur van de instelling.

Vergelijking tussen het Trayecto en Normaal Spaans in Het Amsterdams Lyceum:

1e jaar:

- Trayecto Español: 4 uur per week
- Normaal Spaans: Geen verschil in aantal uren of onderwijs in de eerste twee jaren.

2e jaar:

- Trayecto Español: 3 uur per week
- Normaal Spaans: Geen verschil in uren of onderwijs.

3e jaar:

- Trayecto Español: 4 uur per week
- Normaal Spaans: 2 uur per week

4e jaar:

- Trayecto Español: 3 uur taal + 2 uur cultuur = 5 uur per week
- Normaal Spaans: 3 uur per week

5e jaar:

- Trayecto Español: 5 uur taal + 1 uur cultuur = 6 uur per week
- Normaal Spaans: 3 uur per week

6e jaar:

- Trayecto Español: 5 uur taal + 2 uur cultuur = 7 uur per week

- Normaal Spaans: 3 uur per week

Aanvullende kenmerken van het Trayecto Español:

- Staatsexamen aan het eind van het 6e jaar voor alle leerlingen.
- Diploma uitgegeven door de Ambassade van Spanje.
- DELE B2-diploma van het Instituto Cervantes.
- Vanaf het 4e jaar docenten met Spaans als moedertaal.
- Verblijf en uitwisselingen met Spaanse steden.

3.5. LEERLINGEN VAN DE SECTIE

Het Spaanse onderwijs in Het Amsterdams Lyceum bestaat in schooljaar 2025-2026 uit 4 groepen in het 1e jaar (68 leerlingen), 3 in het 2e (46 leerlingen), 3 in het 3e (46 leerlingen), 3 in het 4e (60 leerlingen, waarvan 2 het Trayecto volgen en 1 de algemene modaliteit Spaans), 3 in het 5e (63 leerlingen, waarvan 2 Trayecto en 1 Spaans) en 4 in het 6e (52 leerlingen, waarvan 2 Trayecto en 2 Spaans). In totaal zijn dit 335 leerlingen.

Over het algemeen tonen deze leerlingen een hoge motivatie en interesse in het leren van de Spaanse taal en cultuur. In deze instelling is Spaans als tweede vreemde taal kiezen vrijwillig en impliceert bovendien een bijkomende studielast. De ingeschreven leerlingen geven dus aan zich hiervoor te willen inzetten.

3.6. TESTEN, TITELS EN TAALACCREDITATIE

Aan het eind van het voortgezet onderwijs maken de leerlingen van de Sectie het staatsexamen dat door het Nederlandse Ministerie van Onderwijs wordt vastgesteld en door CITO wordt georganiseerd. Deze examens zijn equivalent aan de toelatingsexamens voor de universiteit. De verkregen resultaten bevinden zich voortdurend boven het landelijk gemiddelde, en meerdere leerlingen behalen jaarlijks het hoogste cijfer.

De leerlingen van het Trayecto krijgen les in Spaanse taal en cultuur als keuzevakken binnen het officiële curriculum. In het 6e jaar wordt er een Nederlands staatsexamen Spaans als vreemde taal afgelegd, dat in het hele land gelijk is voor leerlingen die dit vak hebben gevolgd.

Bovendien maken de leerlingen, krachtens het memorandum dat is ondertekend door de Afdeling Onderwijs en de instelling, de DELE-examens die door het Instituto Cervantes te Utrecht worden georganiseerd wanneer ze het vereiste niveau bereiken van minimaal B2 en in enkele gevallen C1 of C2. Het slagingspercentage ligt normaliter boven de 80%. De organisatie

van deze examens, die in de instelling zelf worden gemaakt, gebeurt in nauwe samenwerking met het Instituto Cervantes, waarmee ook banden worden onderhouden voor nascholing van de docenten en culturele activiteiten.

3.7. FACILITEITEN EN MIDDELEN

De Spaanse Sectie van Het Amsterdams Lyceum vervaardigt jaarlijks de door het Spaanse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Sport (Ministerio de Educación, Cultura y Deporte) vereiste officiële documenten, inclusief het Document van Pedagogische Organisatie, het Jaarverslag, het Onderwijsprogramma en het informatiedossier.

De docenten beschikken over alle middelen en faciliteiten van de instelling, evenals van materialen van de Sectie zelf, waaronder een videotheek en bibliotheek in het Spaans. Bovendien heeft het lokaal waarin de Spaanse lessen worden gegeven literaire en culturele versieringen die de identiteit van het vak versterken.

3.8. AANVULLENDE, BUITENSCHOOLSE EN TAAL- EN CULTUURBEVORDERENDE ACTIVITEITEN

De aanvullende en buitenschoolse activiteiten van de Sectie Spaans zijn van essentieel belang voor de ontwikkeling van het Trayecto Español en voor de projectie van de Spaanse taal en cultuur. Ze bestaan uit reizen naar Spanje, vooral naar Sevilla, die intensieve lessen Spaans combineren met culturele activiteiten, verblijf bij families en individuele en groepsprojecten die deze ervaring in het curriculum van het Trayecto integreren.

Andere initiatieven zijn open dagen om het programma bekend te maken bij toekomstige gezinnen, uitwisselingen tussen scholen met Spaanse centra, videoforum en deelname aan het Amsterdam Spanish Film Festival, bezoeken aan kunsttentoonstellingen en theaterworkshops. Bovendien wordt het Pueblo Español (Taaldorp) georganiseerd, een simulatie van dagelijkse situaties in het Spaans, en de officiële uitreiking van de diploma's aan de leerlingen van het 6e jaar Trayecto Español.

De leerlingen nemen ook deel aan culturele festivals zoals Pop-Poëzie, projecten op digitale platforms zoals eTwinning, de wedstrijd Juvenes Traductores, en er zal worden deelgenomen aan toekomstige projecten van Erasmus+ met Spaanse en Europese instellingen. De Sectie is bovendien aanwezig op sociale netwerken om haar activiteiten bekend te maken en de zichtbaarheid van de Spaanse taal en cultuur te promoten.

3.9. TOEGANG TOT DE SPAANSE UNIVERSITEIT

De Spaanse Sectie van Amsterdam informeert de leerlingen die toegang willen hebben tot de Spaanse universiteiten. De procedure vangt aan met het zoeken en selecteren van universiteiten en graden met behulp van officiële instrumenten zoals RUCT en QEDU, die ook beschikbaar zijn op de website van SEPIE.

Na het kiezen van de universiteit en de graad wordt aangeraden direct contact op te nemen met de instelling om geïnformeerd te worden over de toelatingseisen en minimumcijfer dat toegang verleent tot de gewenste opleiding. De leerlingen die voor openbare universiteiten kiezen moeten hun inschrijving uitvoeren via UNEDassis, in naleving van de geldende wetgeving, zodat hun academische eisen worden erkend en zij worden vrijgesteld van het moeten doen van het toelatingsexamen voor de universiteit.

Afhankelijk van de universiteit en het minimumcijfer is het mogelijk dat de leerlingen bij de inschrijving informatie over toelatingcijfers, soort middelbare opleiding, erkenning van vakken, specifieke vaardigheidstoetsen en taalaccreditatie moeten overleggen. Het is zeer belangrijk de termijnen aan te houden van zowel de universiteiten als UNEDassis, daar beide procedures onafhankelijk van elkaar zijn.